

УВОД

1.1. ПРОБЛЕМ И ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Минули рат у Босни и Херцеговини оставио је иза себе велики број жртава, војних и цивилних. Данас, двадесет година након његовог завршетка, не постоје објективна и општеприхваћена сазнања о броју и категорији жртава. Сходно судским процесима пред међународним и домаћим правосудним институцијама, те научним истраживањима, намеће се чињеница да су у том рату почињени тешки ратни злочини над свим народима и од стране свих зараћених страна. Ратни злочини су посебно погодили цивилно становништво, а случајеви тешког кршења међународног хуманитарног и ратног права забиљежени су и међу војним жртвама.

Предмет овог истраживања јесте процесуирање кривичних дјела ратних злочина у Босни и Херцеговини. У том смислу, рад ће обухватити анализу организационог (институционалног) и функционалног (материјалноправног) оквира који се примјењује у процесуирању кривичних дјела ратног злочина пред домаћим и међународним правосудним органима, при чему ће се кроз статистичке податке приказати број и врста процесуираних кривичних дјела и њихова пенолошка структура, а све у циљу позиционирања мањкавости процеса и егзактно уочених аномалија, до сада, чини се, незабиљежених у новијој кривичноправној пракси.

1.2. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ истраживања јесте да се, кроз свеобухватну кривичноправну, кривичнопроцесну и пенолошку анализу, те најновију правосудну статистику, представи концепт и систем процесуирања кривичних дјела ратног злочина у Босни и Херцеговини, с посебним освртом на ефикасност система у постизању правде.

1.3. ХИПОТЕТИЧКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање ће се провести кроз једну главну и четири посебне хипотезе, које ће бити провјераване током истраживања.

Истраживање ће поћи од слједеће главне хипотезе: постојећи институционални и нормативно-правни оквир за процесуирање кривичних дјела ратног злочина у Босни и Херцеговини обилује мањкавостима и недоследностима, што, свакако, доприноси селективном приступу у раду правосудних институција.

Истраживање ће обухватити и слједеће посебне хипотезе:

- Процесуирање кривичних дјела ратног злочина је веома комплексан процес у кривичноматеријалном и кривичнопроцесном смислу.

- Правосудне институције основане на нивоу Босне и Херцеговине су вануставна категорија, и оне су настале наметнутим законским рјешењима, што се посебно одражава и на њихов рад, поготово у процесуирању кривичних дјела ратног злочина.

- Међународни кривични суд за бившу Југославију (Хашки трибунал) није постигао све циљеве прописане оснивачким актима, те он својом правном праксом негативно утиче на рад правосудних институција у БиХ.

- Прелиминарни статистички подаци процесуирања кривичних дјела ратног злочина међународних и домаћих правосудних институција указују на очигледно запостављање у процесуирању злочина над жртвама српске националности.

1.4. МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

За потребе истраживања користиће се слједеће научноистраживачке методе: анализа садржаја, метода правне егзегезе, историјска метода, компаративна и статистичка метода.

Анализа садржаја ће преовладавати истраживањем и обухватиће релевантне библиографске јединице уџбеничког и монографског карактера, те многобројне међународне конвенције из области хуманитарног и ратног права. Такође, анализа садржаја ће обухватити и појединачне научне и стручне радове из посматране проблематике те, посебно, правну праксу релевантних правосудних институција.

Метода правне егзегезе или логичког тумачења права примијениће се на низу правних текстова, посебно законских и подзаконских, а који обухватају област ратних злочина у међународном и домаћем праву. При томе, примјењиваће се принцип научне индукције и дедукције, тј. закључивања од појединачног ка општем, али и обрнуто.

Историјски метод ће се неизбежно примијенити у области ретроспекције настанка правосудних институција и за њихов рад релевантних докумената.

Компаративна метода ће се дјелимично примијенити, и то у дијелу упоредних искустава правне праксе и кривичнопроцесног дјеловања Хашког трибунала и правосуђа у БиХ, као и у дијелу институционалне поставке високих судских и тужилачких савјета те процеса селекције кадрова у правосуђу, при чему ће се поређење вршити са неким европским земљама.

Статистичка метода ће приказати резултате рада правосудних институција у процесуирању кривичних дјела ратних злочина и претежно ће допринијети извођењу вриједносних судова истраживача. У оквиру ове методе користиће се табеле, графикони и дијаграми.